

mācās, pārdzīvo

DIENAS
TĒMA

EGONA ZĪVERTA FOTO

tājs, žurnālists Ansis Bogustovs. G. Smiļģe-Dance piekrītoši pamāj.

Darba devēji lolojuši lielākas cerības

"Mums Liepājā vēl ir iespējas uzņemt bēgļus," diskusijā pauž A. Meniķe, apliecinot, ka šie cilvēki sniedz piensūmumu valsts ekonomikai. "Arī liepājnieki dodas mācīties un strādāt ārpus valsts, līdz ar to šeit atbrīvojas darba vietas," viņa saka.

Liepājā šobrīd sasniegts vēsturiski zemākais bezdarba līmenis. Latvijā bezdarbnieku statusu sāka iegūt 1992. gada 31. janvārī. Līdz šim viszemākais bezdarba līmenis mūsu pusē bija 2007. gada decembrī, kad Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Liepājas filiālē Liepājā bija reģistrēti 1884, bet toreizējā Liepājas rajonā (tagadējā Dienvidkurzemes novadā) – 1100 bezdarbnieki jeb pilsētā un rajonā kopā 2984 bez darba esošie. Šogad līdz 20. jūnijam NVA Liepājas filiālē reģistrēti 1663 bezdarbnieki Liepājā un 794 novadā – kopā 2457. Pavisam pagājušās nedēļas pirmajā pusē NVA mājaslapā bija reģistrētas 535 brīvās darbvietas, informē NVA Liepājas filiāles vadītāja Dace Baumanē.

Kopš pagājušā gada marta līdz šī gada 20. jūnijam NVA Liepājas filiālē klātienē un telefoniski konsultēti aptuveni 750 Ukrainas iedzīvotāji – gan par darba atrašanās, gan vienreizējā pabalsta saņemšanas iespējām, uzsākot darba attiecības vai pašnodarbinātību. Konsultēti arī par bezdarbnieka statusa piešķiršanas nosacījumiem, kā

EKSPERTS

Gandrīz procents no strādājošo kopskaita

Pēteris Strautiņš,
"Luminor Bank"
ekonomists

Ukrainu ierašanās Latvijā noteikti palīdzējusi risināt Latvijas darba tirgus problēmas. Jau pirms kara bija vērojama Ukrainas iedzīvotāju došanās strādāt pie mums. Zinu par vairākiem uzņēmumiem, kuros strādāja metālapstrādes un

mašīnbūves darbinieki no šīs valsts. Kara sākumā daļa no viņiem devās prom, lai aizstāvētu savu zemi, bet citi – daudz lielāks skaits – šeit ieradās. Pieredze liecina, ka viņi ir nodarbināti pakalpojumu nozarēs – lielveikalos un sabiedriskajā ēdināšanā.

Pandēmijas laikā aizņemto darbavietu skaits bija samazinājies, kopš pērnā gada vidus tas atkal pieaug. Daļēji par to var pateikties ierobežojumu atcelšanai, bet bēgļu pieplūdums ir palīdzējis aizpildīt vakances.

VID dati vēsta, ka februārī Latvijā strādāja 7738 ukraiņi, kas ir gandrīz procents no Latvijā strādājošo kopskaita, kas ir ap 900 tūkstošiem. Tas ir neliels pieaugums salīdzinājumā ar oktobri (7069). 2021. gadā bija piešķirtas 5920 darba atļaujas Ukrainas iedzīvotājiem, tas, protams, nenozīmē, ka viņi visi strādāja.▶

arī par valsts valodas apguvi un karjeras konsultācijām.

Vienreizējo pabalstu sakarā ar darba attiecību nodibināšanu saņēmuši 488 Ukrainas iedzīvotāji. Liepājā ukraiņi nodarbināti dažādās jomās, lielākoties viesnīcās, sabiedriskajā ēdināšanā, ražošanā. Tāpat vairāki bēgļi šeit strādā par ārstiem, medmāsām. Pašnodarbinātie piedāvā masāžas, manikīra vai friziera pakalpojumus.

D. Baumanē norāda, ka sākumā darba devēju cerības uz ukraiņu ienākšanu darba tirgū bijušas lielākas. Taču liela daļa ukraiņu, meklējot darbu, norādījuši, ka, iespējams, drīz braukšot mājās, un tas darba devējus darījis piesardzīgus, īpaši uzņēmumos, kur vispirms jāiegulda laiks un resursi apmācībā.

Lai godprātīgs priekšnieks

Viesnīca "Hotel Amrita" bēgļus ir gan izmitinājusi, gan arī devusi viņiem darbu. Tās vadītāja Daiga Jansone diskusijā saka: "Pagājušos gadus bija pirmais gads, kad mums nebija problēmas ar darbiniekiem, jo ieradās ļoti daudz bēgļu, kas šeit meklēja darbu. Šobrīd bezdarba līmenis Liepājā ir ļoti zems, un,

manuprāt, tiem ukraiņiem, īpaši vīriešiem, kuri vēlas šeit strādāt, atrast darbu nav sarežģīti. Galvenais, lai darba devēji būtu godprātīgi."

Viņa min piemēru par kādu jaunu sievieti – augsti kvalificētu šuvēju, kurai šeit piedāvā strādāt par minimālo algu. "Tā tas nedrīkst būt," teica D. Jansone.

Tāpat viņa norāda, ka ir svarīgi sekot līdzi tam, lai darba devējs pareizi aprēķina neapliekamo minimumu. Likums paredz Ukrainas civiliedzīvotāju nerezidentu ienākumiem Latvijā piemērot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu 250 eiro mēnesī un atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu, kas uzturas Latvijā, 250 eiro mēnesī. Atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu piemēro vienam no nepilngadīgā bērna vecākiem vai ārkārtas aizbildnim.

"Nedomāju, ka tas ir apzināti, taču daudzi darba devēji nezina, kā pareizi jāpiemēro neapliekamais minimums," klāsta viesnīcas vadītāja.

To, ka vīriešiem nav grūti Liepājā atrast darbu, apliecina kāda cita gados jauna ukraiņa stāsts. Viņš ir inženieris celtnieks un darbu mūsu pilsētā,

FAKTI

- Ukrainas iedzīvotājiem Latvijā kopumā izsniegta vairāk nekā 48 300 ilgtermiņa vīzu un termiņuzturēšanās atļauju.
- Personas kods piešķirts 48 114 Ukrainas iedzīvotājiem.
- Kopš kara sākuma līdz 2023. gada 12. jūnijam Latviju kopumā pametuši 23 690 Ukrainas iedzīvotāji.

AVOTS: AĢENTŪRA LETA

kādā būvkompanijā, atradis vēl pirms ierašanās Liepājā. "Jau otrajā dienā parakstīju līgumu," viņš stāsta.

Viņa ģimene, iespējams, šeit ir uz ilgāku palikšanu. "Mēs esam no Zaporīžjes. Mums tur visur saliktas mīnas, pat uz ceļiem. Domāju, ka vēl desmit gadus pēc kara beigām nevarēšu bērnu palaist uz ielas," stāsta vīrietis.

Vai ukraiņu iedzīvotāji, kas mūsu valstī raduši patvērumu, mēdz sūdzēties par darba devējiem Valsts darba inspekcijā (VDI)? Uz laikraksta jautājumu inspekcija atbild: VDI, saņemot iesniegumu, neidentificē iesniedzēju pēc viņu nacionalitātes vai pilsonības. Turklāt, ja iesniegums iesniegts anonīmi, par iesniedzēju netiek iegūta papildu informācija.

"Ja jums rodas problēmas saistībā ar normatīvajiem aktiem Latvijā vai darba devējiem, nekautrējieties un zvaniet mums," diskusijā ukraiņu mudiņa biedrības "Patvērums – Droša māja" pārstāvis Alvis Šķenders, norādot, ka biedrība piedāvā bezmaksas konsultācijas par dažādiem jautājumiem.

Par darba apstākļiem "Namīna" pagalmā sanākušie ukraiņi gan nesūdzas, vien lūdz liepājniekus palīdzēt viņiem iekļauties sabiedrībā, neraugoties uz to, ka vairums ar nepacietību gaida brīdi, kad atgriezīsies savā dzimtenē. Viņi pauž optimismu par savas valsts nākotni pēc kara. "Un mēs gribam, lai arī jums viss būtu labi, lai arī šī valsts plauktu un attīstītos vēl ātrāk, kā arī jaudīgāk. Eh, kā mēs dzīvojām līdz jūsu hokeja komandai. Mēs ļoti par tās panākumiem priecājamies!" smaidot saka viena no kara bēglēm. Savukārt Aleksejs viņas teikto papildina, noskandinot agrāk populāro teicienu: "Dzeriet alu "Aldaris" – būsiēt kā Balderis!"▶

UZZIŅAI

NODARBINOT UKRAINAS CIVILIEDZĪVOTĀJUS, DARBA DEVĒJIEM JĀŅEM VĒRĀ:

- Darba attiecību uzsākšanai Latvijā ir nepieciešama ilgtermiņa vīza ar tiesībām uz nodarbinātību. Lai nodrošinātu tiesības nekavējoties uzsākt darbu, noteikts, ka Ukrainas iedzīvotājiem, kuriem Ukrainā izsniegts ceļošanas dokuments, ir tiesības uzsākt darba tiesiskās attiecības arī bez ilgtermiņa vīzas ar tiesībām uz nodarbinātību saņemšanas, taču ne ilgāk kā 30 dienas. Šādā gadījumā Ukrainas iedzīvotājam, kurš sācis strādāt, ir pienākums ne vēlāk kā 10 dienu laikā iesniegt pieteikumu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē vīzas ar tiesībām uz nodarbinātību saņemšanai.
- Ukrainas civiliedzīvotājus var nodarbināt bez valsts valodas zināšanām, ja tas netraucē darba pienākumu pildīšanu.
- Nav attiecināma normatīvo aktu par ārzemnieku nodarbināšanu prasība vakanci reģistrēt NVA un nodrošināt darba samaksu, kas nav mazāka par vidējo bruto darba samaksu Latvijā iepriekšējā gadā.
- "Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums" nosaka atsevišķus nosacījumus, kas ir attiecināmi uz Ukrainas civiliedzīvotāju nodarbinātību izglītības sistēmā un tiesībām nodarboties ar ārstniecību.

AVOTS: NVA